Onderzoeksplan Rekenkamer Molenlanden 2022/2023

Vastgesteld d.d. 9 mei 2022

1. Onderzoek uitvoering woningbouwbeleid

Er is veel aandacht van alle fracties voor het vraagstuk van de woningbouw. Daarom heeft de Rekenkamer Molenlanden zich gebogen over de vraag op welke punten er potentiële ruimte is voor toegevoegde waarde van een reflectierol van de rekenkamer. De rekenkamer heeft er voor gekozen zich daarbij te focussen op de 'uitvoeringskracht' bij het realiseren van de zachte en harde planning van nieuwbouwwoningen.

Dit onderzoek richt zich daarmee op de implementatiefase in de beleidscyclus. Visievorming met totstandkoming van doelstellingen behoren nadrukkelijk niet tot de scope van het onderzoek, maar worden als vertrekpunt van het onderzoek door de Rekenkamer genomen. De visie is namelijk vrij recent tot stand gekomen, voorzien van onderbouwing en unaniem door de raad aanvaard (zowel woningvisie als grondbeleid). Hier zit weinig ruimte voor toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek.

Kernachtig geformuleerd is de hoofdvraag: Hoe realistisch is het te verwachten dat de planvoorraad van 1800 woningen in 2030 gerealiseerd is:

a. Wat zijn de risico's? (aard, urgentie en impact op de planvoorraad)
b. Op welke wijze worden de risico's beheerst, en hoe wordt de raad daarin meegenomen?
c. Welk scenario ligt er als terugval op de plank? (in worst case dat risico's niet beheerst kunnen worden en impact groot is)
d. Op welke wijze wordt de raad hierover geïnformeerd en bij de afweging van politiek-bestuurlijke dilemma's betrokken?

De scope van het onderzoek is daarmee beperkt/toegespitst. De reden voor deze scope is dat het onderzoek overzichtelijk en beheersbaar blijft qua omvang. Voor deze toegespitste vraag van dit ex ante evaluatieonderzoek is ook niet van belang hoelang de visie al in werking is. Meer van belang is dat we nog enigszins tijdig komen met aanbevelingen.

Planning:
- Start: mei 2022
- Oplevering: november 2022

Kostenraming:
- Externe kosten: circa 7.500 euro (fact-sheet met inzicht in 'hardheid' realisaties / knelpunt- en risico-inventarisatie)
- Interne kosten: circa 5.000 euro (analyse en nota van bevindingen rekenkamer)

2. Burgerpeiling

De Rekenkamer Molenlanden zet daarnaast medio 2022 een onderzoek uit naar de mening van inwoners over een drietal algemene onderwerpen die het functioneren van de gemeentelijke instellingen en de relatie met de inwoners raken:

- het woon- en leefklimaat in de gemeente/kernen;
- de relatie tussen de inwoners en de gemeente;
- de gemeentelijke dienstverlening;
- algemene vragen betreffende het welbevinden van inwoners van de gemeente.

De rekenkamer kiest daarbij voor het instrument van een de “burgerpeiling” omdat:
- dit een gestandaardiseerd en veel toegepast instrument is, dat landelijk (door de Vereniging
  van Nederlandse Gemeenten – VNG Realisatie) wordt gecontroleerd op toepasbaarheid en
  betrouwbaarheid;
- daardoor vergelijkingen mogelijk zijn met andere gemeenten (in dezelfde klasse van inwonersaantal.

Planning:
- Start: juli 2022
- Uitvoering: 4e kwartaal 2022
- Oplevering: februari 2023

Kosten:
- Externe kosten: circa 12.000 euro (extern onderzoeksbureau voor uitvoering bevolkingsonderzoek en oplevering rapportage)
- Interne kosten: circa 1000 euro

3. Rekenkamerbrief

Dit is een onderzoek dat de rekenkamer uitvoert in eigen beheer. In methodische zin gaat het hier om een exploratief of verkennend onderzoek, zonder dat er sprake is van diepgravende inhoudelijke analyses. De leden van de rekenkamer verkennen op basis van een serie open gesprekken en na raadpleging van relevante documenten en informatie welke mogelijkheden er zijn om de kaderstellende en/of controlerende rol van de raad te versterken rond een aan te wijzen beleidsdomein of politiek-bestuurlijk aspect.

De rekenkamer wil het te verkennen thema graag in de tweede helft van 2022 in gesprek met de contactcommissie van de rekenkamer invullen. De rekenkamer ziet voor zichzelf meerdere potentieel te verkennen thema’s, zoals:
- Duurzaamheid
- Toerisme/recreatie/gemeentelijke marketing
- Regionaal-bestuurlijke samenwerking
- Schuldhulpverlening

Andere suggesties dan de bovengenoemde thema’s zijn welkom.

Planning:
- Start: januari 2023
- Oplevering: juni 2023

Kosten:
- Interne kosten: circa 5.000 euro (verkenning en nota van bevindingen door leden Rekenkamer)

4. Onderzoek (nader te bepalen)

Er is in 2023 nog ruimte voor een groter onderzoek. Dit onderwerp wordt eind 2022/begin 2023 bepaald. Daarbij zal meegewogen worden welk onderwerp gekozen wordt voor de rekenkamerbrief (zie hierboven). De rekenkamer streeft er daarbij naar tot een redelijke verdeling te komen van onderzoeken over beleidsdomeinen en portefeuillehouders.

Planning:
- Start: maart 2023
- Oplevering: november 2023

Kosten:
- Externe kosten: circa 10.000 euro (uitbesteding extern onderzoeksbureau)
- Interne kosten: circa 2.500 euro (analyse en bijdrage aan nota bevindingen)

De totale kostenraming van dit onderzoeksplan 2022/23 komt daarmee op ca. 43.000 euro. De ruimte in het onderzoeksbudget over twee jaar is een kleine 40.000 euro. Indien er in de realisatie een (kleine) onderschrijding is van de weergegeven raming worden de aangegeven onderzoeken voor het einde van 2023 opgeleverd. Indien de kosten conform raming of iets hoger uitvallen, wordt dit beheerst door het vierde onderzoek begin 2024 af te ronden en daarmee een deel van de kosten te dekken uit het budget voor 2024.